

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nefrancate se refușă. Articollii nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond

Budgetul.

Sibiu, 24 Octobrie n.

În ședința de Mercuri, 22 Octobrie n., a dietei magiare, ministrul de finanțe a prezentat *budgetul* anului viitoriu și și-a făcut totodată și *exposul* obicinuit, care din partea partidului guvernamental a fost primit cu mari ovățiuni la adresa titularului nostru de la finanțe, pe care mulți l-au felicitat pentru vorbirea sa, temeinică și amănunțită.

Ministrul de finanțe a făcut întâiu o reprimă asupra anului trecut financiar, care spre marea părere de rău a guvernului, nu s'a încheiat cu escedentul provădit în budgetul prezentat la timpul seu, espunând și motivele, cari au făcut, ca budgetul să nu consune cu socotelile, și cari sunt: miseriile cele multe economice preste cari a avut să trecă țera, căci în anul trecut am avut o situație economică tristă și posomorită, care la nici un cas nu pôte fi numită favorabilă.

Trecând apoi la budgetul anului viitoriu, ministrul a constatat, că situația economică nu s'a îmbunătățit, și de aceea nici guvernul nu s'a gândit și nu s'a putut gândi la o urcare a cheltuelilor, pentru-că trebuia să-i premergă o urcare a venitelor țerii, ceea ce întră împrejurarile date e curată imposibilitate. Cu toate acestea, s'au ivit cheltueli nouă, cari sunt inevitabile, și pe cari guvernul a trebuit să le trecă în budgetul actual, pentru-că erau reclamate de o imperioasă necesitate.

Intră cheltuelile acestea la primul loc trebuie pusă urcarea salariilor funcționarilor de stat, o chestie mult ventilată în publicitate, a cărei rezolvare guvernul o promisese încă anul trecut, în mod treptat, dar' de atunci a venit la convingerea, că ea trebuie resolută *deodată* și pentru totdeauna. În scopul acesta sunt trecute deci în budget apröpe optsprezece milioane de coröne.

Urcate au mai fost apoi cheltuelile în budget la rubrica: *spesele curții*

regale, căci lista civilă face cu începerea anului viitoriu cu două milioane de coröne mai mult de cât în trecut, și apoi la rubrica *spese comune*, unde asemenea se cer cu două milioane mai mult de cât în trecut, precum și la alte rubrici, însă cu sume mai mărune.

Ca de regulă deci, ministrul de finanțe a citat multe cifre, adunate cu multă sîrguință, al căror rezultat final e acela, că cheltuelile anului viitoriu dau suma de 1090 milioane 462 mii de coröne, ear' venitele sunt preliminate cu 1090 milioane 936 mii de coröne, prin urmare budgetul anului viitoriu arată și el un escedent de 473 mii de coröne.

Se pôte, că și escedentul acesta va rămâne numai pe hârtie, ca în trecut, și când se vor încheia socotelile anului viitoriu, escedentul va fi prefăcut earăși în deficit, pentru-că și la budgetul țerii, ca la ori-care preliminar, unde venitele nu sunt luate după capitale sigure, ci numai în mod aproximativ, încassarea venitelor în suma preliminară nu e nici-odată sigură, pentru-că multe pedeci pot oveni și pot face imposibilă încurgerea venitelor în vistieria țerii.

Dar' fie cum va fi, lucrul acesta n'are să facă mare bătaie de cap populațiunei contribuabile la *spesele* statului, pentru-că dacă va fi escedent, se află scop pentru care să fie folosit, ear' dacă va fi deficit, se face de nou un împrumut și se acopere. Ce trebuie să facă însă mare îngrijire cetățenilor acestei țeri este împrejurarea, că budgetul țerii noastre crește din an în an, când cu mai puține, când cu mai multe milioane, fără ca în același raport să crească și capacitatea cetățenilor de a pute solvi dările ce li-se cer, și fără a se înmulți isvörole de venit și de altcum förte puține în patria noastră.

Credem însă, că acest fapt îngrijitoriu preocupă și pe cei de la conducerea statului, cari încă se vor întreba, că öre în țara noastră nu s'ar puté începe odată cu restrîngerile budgetare, cu economisările, așa cum s'a început în alte țeri, — înainte de

a se face trista constatare, că țera nu mai pôte suporta cheltuelile cele multe și mari, cari i-se impun? Ear' gândindu-se la acest lucru, vor afla sigur și calea care duce la realizarea acestei dorințe generale.

Autoritatea bisericească și organele ei.

— Articol din „Revista Ortodoxă Română”. —

Nu se pôte cugeta, că ar exista ori s'ar puté înființa o societate fără o autoritate; de asemenea nu s'ar puté realisa o autoritate fără organe, cari să esecutive dispozițiile autorității.

Acestea sunt lucruri pricepute și cunoscute de toți.

Pentru-ca o societate să-și atingă menirea sa și membrii ei să viețuască în armonie și pace, lucrând fie-care individ din societate în scopul ce l'urmărește societatea, trebuie earăși un pact, un codice ori o învățatură, care să-i manuducă cu conștiință, să-i instruescă în știute principii ori să le pună la dispoziție mijloce spre a le practica și astfel a ajunge mai ușor la scopul ce membrii societății urmăresc.

Dacă o societate nu se va constitui pe asemenea base naturale, atunci ea nu va dura, nu se va desvolta, și în scurt va ajunge la disordini și în fine la disoluție completă.

Este dovedit deci pentru om, că spre a trăi în societate trebuie instituită de la început o autoritate prin codificări ori doctrine, în cari să se arete precis scopul societății, precum și rolul organelor esecutive ale autorității.

Aceeași normă a predominat și în instituirea bisericei ori societății creștine. Iisus Christos a dat învățatura creștină, predicând'o în public și predând'o ucenicilor sei, apostolilor, spre conservare și aplicare. Noul Testament este deci codicile sau învățatura creștină, dată de fundatorul bisericei noastre. Încredințând'o ucenicilor sei de a o răspândi prin predică, El li-a dat de asemenea și mijloce necesare pentru

ajungerea scopului societății creștine: Sf. Misterii, pe cari le-a depus în biserica sa. De aici adevărul dogmatic că „afară de biserică nu există mântuire”, adică numai cu o simplă acceptare teoretică a doctrinei creștine, fără a sta individul în comuniune cu toți credincioșii, conform învățături Evangeliului și practicei societății apostolice.

Christos, ca autoritate supremă a viitörei societăți, și-a ales 12 apostoli, pe cari singur i-a introdus în adevărurile Noului Testament, predicând în public învățatura sa și inițiindu-i și în particular pe ei și preparându-i anume pentru a deveni organe apte spre a realiza scopul societății creștine: mântuirea sufletescă a ömenilor, ce erau să intre ca membri în biserica creștină.

Iisus Christos și-a sêvêșit lucrarea ce i-s'a încredințat, întărind adevărata lucrului făptuit prin suferințele sale pe cruce și confirmându-le ultim prin învierea sa din morți. Pentru continuarea în veci a bisericei fundate de El, a dat povețe anumite ucenicilor sei, ce anume trebuiau să facă. Conform acestei sfătuiri a lui Christos uceniei sei au așteptat în Ierusalim până se vor investi cu puterea de sus, estra-ordinară. După învierea sa din morți li-a mai dat porunca următoare: *mergând, învățați toate popöarele adevărurile ce ați auzit de la mine, botezându-le: în numele Tatălui și al Fiului și al Sf. Spirit.*

După 40 de zile, conform făgăduinței date de Iisus, fiind cu toții adunați la un loc, prin o lucrare estra-ordinară și dumnezească s'a pogorît preste ei Sf. Spirit, în chip de limbi de foc, și s'au umplut toți de Spirit sfânt. De la acest timp apostolii, organele societății viitörei creștine, trăgând sorți, s'au răspândit în totă lumea și au început a predica popörelor învățatura creștină în diferite limbi.

Förte curând, în urma prediceilor lor, s'au și format societăți ori adunări, adică biserici creștine.

Fiind-că înainte de pogorirea Sf. Spirit și a răspândirii apostolilor, înșiși ei erau deajuns pentru a îndeplini

FOIȘÖRĂ

Momente din viața bisericească a Românilor ortodocși din Transilvania. 1780—1787.

(Urmare).

Acestă comisie s'au primit la 23 Iunie pentru înștalafie, care s'au și lucrat.

Nr. 2.

Preacucernice Protopöpe.

După trimiterea blagosloveniei noastre cei archipăstoresci, poftindu-vă totă fericirea cea sufletescă și trupescă a o dobândi, vă înștiințăm, că förte trebuință este nouă a ști numărul familiilor celor neunite și numărul preoților celor neuniți cu numele și protopopiatul vostru. Pentru aceea vă poftim și vă poruncim, ca după forma cea adăögată aici făcând însemnarea adică conscripția familiilor celor neunite, și a preoților celor neuniți, fără totă zăbava să trimiteți la noi la Sibiu, anume cu un preot de trebă, sau cu un cărșnic de ispravă. Așa făcând mila preaputernicului Dumneöeu să fie cu Preacucernicia Vöstră. Pururea rămând.

Al Preacucernicieii Vöstre de tot binele voitoriu

Gedeon Nichitici.
episcop neunit al Ardealului.

Nr. 3.

Preacucernice Protopöpe.

După cuprinderea milostivei porunci împărătesci, date prin înăl. crăes. guber. la 17. Martie a. c. Nr. 2246. și prin mine la 25. primită Iunie, cu prea plecată cinste pentru întărirea tuturor diregătorilor a petrece fiește care dregătoriu pururea întru plinirea cea desêvêșit a dregătoriei sale, fiind că așa Preamilostivul gënd și voia cea prea înaltă împărătescă întinsă este spre binele și fericirea cea de obște a credincioșilor supușilor sei. După a căruia putere ca un duchovnicesc archipăstoriu părintește vă arătăm datoria cea păstorescă a fi descoperită în următoarele pontumuri.

1°. Datoria cea preoțescă este a cunoște pre adevărul Ziditoriu și Dumneöeu nostru; că nu este destul preotului și creștinului a ști a cunoște numai că este Dumneöeu, ci mai mult să cade a face ce poruncesce și iubesc Dumneöeu.

2°. Datoria cea preoțescă este a împlini cele 10 Porunci dumneöeesci, ferindu-se de tot răul și de tot păcatul, îndreptând viața sa după voia lui Dumneöeu cea sfîntă, iubind pre Dumneöeu din totă inima, și din totă puterea sufletului. Iubind asemenea pre fratele și pre apröpele seu cu tot felu de chip și de dragoste ca însuși pre sine, și cu tot felu de ajutoriu și de facere de bine fără deschilinirea neamurilor.

3°. Datoria cea preoțescă este a merge la biserică și a face neîncetat răgăciune cătră Dumneöeu, pădîndu-vă și ferindu-vă de păcatele cele aducötöre de mörte, de rușine și de perire, de urgie împărătescă, de mörte și de lipsirea

împărăției ceriurilor, părăsindu-vă de sudalme, de clevețe, de hule, de minciuni, de strêmbătăți, de curvie, de furtisaguri, de ucidere, de beție.

4°. Datoria preoțescă este cu tot sufletul a se silf a fi credincios ascultătoriu și supus Preamilostivului Împăratului nostru, Preainălțatei curți împărătesci și tuturor preainălțatelor orânduielelor împărătesci, știind și cunoscënd după cuvântul cel apostolesc: că totă stăpânia dela Dumneöeu este orênduită, ca să poteți fi pururea vednici de dobândirea milei cei împărătesci, care totdeauna ca un prea milostiv părinte tînde mila sa credincioșilor și ascultătorilor fiilor sei.

5°. Datoria cea preoțescă este a nu pofti ce este a vecinului și al apröpelui seu, ci a fi mulțămit cu talantul cel dat lui dela Dumneöeu, și să nu răpescă dela altul nimica.

6°. Aceste făcându-le singur preotul, nu se cade să caute numai folosul și venitul seu; ci dechilin, care este pentru sine singur și pentru casa sa; ci să fie datoriu pe oile sale cele cuvântătöre de sub parochia sa, să-i învețe, ca parochienii împreună cu pruncii sei și cu totă casa sa să facă cele ce poruncesce Dumneöeu și sfînta Evangelie.

7°. Să aibă tot preotul frica lui Dumneöeu întru sine, păzîndu-se de mânia, și de totă fărădelegea, aducëndu-și aminte, că după cum este Dumneöeu milostiv așa este și dreptjudecătöriu, carele nu numai în lumea acêșta, ci și în cea viitöre, la înfricoșata și cea de pe urmă judecată dumneöeescă va respălăti celor buni în lumea acêșta cu bunătățile pămêntului, cu îndestularea, cu rodirea și cu grășimea

serviciile primei grupări de creștini, de aceea nu găsim alte organe ale bisericești de cât pe apostoli. Curând însă, formându-se nouă societăți ori biserici, ear' apostolii căutând în primul loc a răspândi creștinismul într-o po-pore, au simțit lipsa urgentă de a înființa și alte organe pentru servicii speciale, cu cari la început se ocupau apostolii, adică cu serviciul agapelor comune. Pentru aceasta au înființat *diaconatul*, la început numai șapte. Ei și-au rezervat însă timpul pentru servicii mai importante, ca predica, botezarea convertiților, săvârșirea frângerii pâinei, ori servirea bisericească.

Cu timpul și în urma răspândirii grabnice a creștinismului, mai ales prin sf. apostol *Pavel*, s'au format mai multe comunități creștine, și pentru-că apostolii nu stăteau mult într'un loc, ci perurgeau cu repeziune orașe și țări, au pus pe la societățile de curând înființate de ei, *presbiterii* ori *preoți*, ca reprezentanți ai lor, cari continuau și îndeplineau, în lipsa apostolilor, locul lor, luând la ocazii învățături și po-vește direct de la apostoli. Astfel avem îndată înființată ierarhia ori guvernamentul spiritual al bisericești, din cauza înmulțirii societăților creștine. Aceste organe ajutătoare, de curând înființate, făcându-se următori zeloși ai apostolilor, predicau și ei și păstoriau turma ori adunarea creștinilor, în locul apostolilor, suferind martiriul pentru acesta, ba încă și morțe pe cruce. Acești sfinți păstori s'au numit *bărbați apostolici*, sau urmași ai lor.

Cu începutul secolului al II-lea dispar cu totul apostolii, mai toți suferind martiriul, exceptând numai pe sf. apostol și evangelist *Ioan*. Sângele vărsat de ei prin decapitare, alții crucificați invers, alții uciși cu petri, alții în chipuri omorâți, ear' în viață persecutați, alungați, ocăriți, bătuți, înțemnițați și nici-odată în pace lăsați ca să-și urmeze apostolatul lor în liniște, cu blândețe și îngăduință: prin aceasta ei au produs fructele lor extraordinare — *lăpărea creștinismului*.

Și pentru-ce toate acestea? Pentru-că predicau lumii pe Iisus Mântuitorul ei, care a murit pe cruce pentru mântuirea omenilor, aducându-le de la Părintele său ceresc vestea cea bună și nouă, făgăduită prin proroci — *mântuirea sufletescă*. (Va urma).

Din Turcheș.

— Inceperea anului școlar. —

— 26 Septembrie v.

În 8/21 Septembrie s'a făcut începerea anului școlar la școlile confesionale române din comuna noastră, și s'a făcut cu o ceremonie deosebită. S'a făcut sfințirea apei în edificiul școlii, și apoi învățătorul dirigent,

Demetriu Iarca, a rostit un discurs festiv, bine simțit și bine pronunțat, care cu viu interes a fost ascultat de numărul public asistent la această festivitate școlară.

Cred că fac bun serviciu cauzei, comunicând discursul în întregime onoratului public cetitoriu al acestui prețuit ziaru. E următorul:

„Luminând să luminați“,
„Lumină-te și vei fi“
„Voeste și vei pute“
„Tote lucrurile bune sunt trei.“

Premițând aceste cuvinte destul de potrivite pentru ziua festivă și solemnă de astăzi, vă rog, iubitorilor ascultători, să-mi dați ascultare, ca după debitele mele puteri să Vă întretin câte-va momente cu o mică cuvântare despre însemnătatea zilei de astăzi.

Dragii mei parochieni!

Astăzi s'erbăm, noi Turchienii români, o sărbătoare triplă: întâiu este ziua sfintei Dumineci, când Atotfăcătorul și atotputernicul Dumnezeu s'a odihnit, după-ce a creat lumea și toate lucrurile din natură, ear' însemnătatea zilei a treia s'a început aci în edificiul școlii, cu serviciul divin și cu sfințirea apei. Acum vă rog, dați-mi voe a da o explicare mai estinsă la sărbătore a treia — pur școlară.

Insemnătatea acestor două sărbători

am înțeles-o din serviciul divin, săvârșit de On. domni parochi, și din cazania cetită de mine la biserica cea nouă, ear' însemnătatea zilei a treia s'a început aci în edificiul școlii, cu serviciul divin și cu sfințirea apei. Acum vă rog, dați-mi voe a da o explicare mai estinsă la sărbătore a treia — pur școlară.

Frați români!

Tote ideile se câștigă prin spiritul omenească în mod treptat. Acest adevăr îl învățăm din legea clarității ideilor, din legea psihologică a experiențelor noastre zilnice.

Acăsta a treia sărbătoare este a sfintei Sofii, patrona tuturor institutelor de învățământ. Sofia e cuvânt din elinesce tradus și însemnează „înțelepciunea“. Insași pravila bisericești ne spune, că sfta Sofia a avut trei succesor sau fiice: cea dintâiu se cheama *credința*, a doua *iubirea* și a treia *speranța*. Aceste trei fiice și moștenitoare ale Sofiei pe timpul împăratului Adrian, împărat păgân, care a domnit pe la anul 122 a. Ch., morțe au suferit ca martire. Sofia însă, după-ce s'a tânguit amar trei zile pentru munca cea silnică a fiicelor ei, s'a pus în grăpa lor și așa și a dat sufletul cel nobil și sfânt, trecând la viața cea fericită și vecinică.

Noi celebrăm azi începerea anului școlar nou 1902/3 și totdeauna aniversarea de 30 de ani de la zidirea acestui edificiului școlar, al acestui palat de muse, ce produce în mine un sentiment constant, o însuflețire carea nu se va răci decât numai cu închiderea ochilor.

Este o mare lucrare a promiei divine, ca într-o zi să se întâlnească o trinitate de sărbători. Domnilor, școlă noastră, ca și alte foculare de lumină și de cultură, sunt înțelemeiate pe filosofia sau înțelepciunea fiicelor Sofiei.

Chiar învățăturile evangheliei, dezvoltarea creștină, filosofii curați la inimă și morala popoarelor cultivate ne spune în mod pozitiv, că temeiul evangheliei și al sfinților părinți este credința, iubirea și speranța, și numai acolo s'a dezvoltat creștinismul și moralitatea spre adevăratul folos al popoarelor, unde basa creșterii a fost și este trimeia cea sfântă a acestor 3 virtuți.

Numai împlinind legea lui Dumnezeu, adică înțelepciunea cea sfântă, urmând voia lui, adică credința, dragostea și speranța, putem fi noi vrednici de voința lui Dumnezeu, ca să ne odihnescă pe noi. David prorocul în Ps. 110 st. 7, 9, și 10 zice: „Credincioșe sunt toate poruncile lui Dumnezeu, întărite pe adevăr și pe dreptate; începutul înțelepciunii este temerea de Dumnezeu și bunaînțelegere a celor ce o păzesc și o urmăresc“.

O învățătură fără înțelepciune și fără cele trei virtuți sublimă, nu există, căci de ar exista, ne-ar duce la fanaticism, la neodihnire și la vătămarea binelui comun. Raiul pământesc și calea către cel ceresc sunt basate pe cele trei virtuți creștinești.

Așadar sărbătorim azi și preamărirea promiei divine, căci ea ne-a învrednicit să începem de nou un an școlar, și să ne adunăm aci, în acest sanctuar al muselor, noi preoți, învățătorii, episcopii, reprezentanți ai comitetului, parochieni, tați și mame și școlari, ca să auzim, că elevii acestei școle au să fie educați și învățați în duhul sfintei înțelepciuni, în duhul credinței despre un adevărat și închinat în trei fețe Dumnezeu, în spiritul nădejdi și al dragostei creștinești.

Lucrând și urmând astfel, ni-se deschid inimile spre lăcașul sfintei Sofii și al părintelui ceresc. Căci avem pururea să lucrăm așa, ca să cădem în mâinile Domnului și să fim demni de casa lui Dumnezeu, să nu fim lipsiți de casa lui și să nu cădem în grația și în mâinile omenilor, căci „mare este mărirea lui Dumnezeu și nemărginită este mila lui“ (Sirach C. 6. v. 10. 18.).

Prima datorință a noastră este să învățăm carte, să ne luminăm inimile și să sădăm în frăgața tinerime cea mai folositoare sămânță a celor trei virtuți, căci prin învățătură se formează inima și se luminează mințile noastre, cunoscând și doctrinele religiei în sfta biserică, în casa lui Dumnezeu. (Va urma).

Cum combate ziarul kossuthist?!

Ministrul de honveți al țerei noastre, baron Fejérváry Géza, a prezentat dietei un proiect de lege prin care ministerul de războiu să fie autorizat a cheama la serviciu activ pe trei ani 20.000 de recruți din rezerva suplinitore. Adevărat că acesta ar fi pentru țară pierdere enormă în brațe muncitoare, și un plus de zeci de milioane la spesele susținerii armatei. De aceea toate partidele opoziționale sunt contra proiectului, combatându-l în presa lor și în comisiunea dietală în firul desbaterii prealabile începute săptămâna acăsta.

Tonul însă în care „Független Magyar-ország“, organul acreditat al partidului de conducere lui Kossuth Ferencz, combate acest proiect, ni-se pare totuși prea lipsit de respect față cu — M. Sa milostivul împărat și rege al nostru, pe care îl implică și în această afacere. A nume în articolul *Era jertfelor* („Az áldozatok korszaka“), publicat în numărul dto 22 Octobrie, scrie următoarele:

„Anii acum în curgere din viața națiunii vor fi numiți de istorie era jertfelor. Căci nici-când națiunea nu a renunțat la atâtea din drepturile sale, nici-când nu a jertfit atâtea din averea sa, nu a prădat din sângele ei, cât a jertfit sub guvernul lui Coloman Széll... „Sub el a decis, în trei rânduri, regele în cestiunea cuotei, spre paguba națiunii. Sub el a slăbit rezistența și conștiința de sine a națiunii atât de mult, în cât nici la periferii și nici chiar în interiorul țării nu putem să ținem în frâu naționalitățile, cari cu o temeritate până acum ne mai pomenită lucrăză contra vieții noastre naționale și contra ființei de stat a noastre... „Sub activitatea acestui guvern a crescut vechia antipatie a dinastiei față de Ungaria, și nici-când de la restaurarea erei constituționale încôci națiunea nu a fost tractată din partea Curții așa de nedemn ca în zilele de acum. Și totuși guvernul acesta voeste să-și câștige acea glorie, că în contra voinței națiunii și în contra capacității ei întru suportarea poverilor, urcă lista civilă“.

După acestea însă argumentele contra proiectului despre chiamarea la serviciu activ a celor 20,000 de rezerviști, apoi continuă:

„Și totuși C. Széll e destul de temerar spre a se prezenta în fața națiunii, ca să-i ceară încă și jertfa de sânge a douăzeci mii de omeni. Cu ocazia compunerii bugetului, pretensiunile ministrilor de resort sunt reduse. Nu sunt școle de ajuns, multele mii de copii obligați a frecuenta școlă vagabundeză, mulțimea de învățători își chinuște viața cu pâinea miseriei, multele mii de postulate ale industriei, agriculturii, artelor, culturii, rămân nesatisfăcute; toate acestea însă sunt nimica și nici nu sunt trebuințe presante. Nu sunt de ajuns însă lacheii lingători de blide, e mică plata oficerilor, sunt puțini feciorii cari să spele și frece tunurile; haid' deci să urcăm lista civilă și să sporim armata! Ear' spre acest scop trebuiesc stôrse din punga națiunii milioane, și douăzeci mii de familii trebuiesc ruinate dór' pe întregă viața. De ce nu! Dór' săracul, bunul nostru moș rege nu pôte trăi, dacă n'are lachei mulți, ear' Ungaria nu pôte fi fericită de nu va avé cu douăzeci mii de soldați mai mult!?

De sine înțeles, că pentru combaterea proiectului din vorbă sunt puternice argumente, în însași situația economică a țării. A face însă us de ele așa, ca să insulti persoana M. Sale, — e cel puțin illoial.

pământului, cu bună norocirea stării sale, și cu îndelungă sănătate, și cu viață liniștită, și eară în cea viitoare cu împărăția ceriurilor. Dară celor răi și neascultători în lumea acăsta răspătesce Dumnezeu cu trimiterea scârbelor, primeșdiilor, hólilor, cu lipsirea rodurilor pământului, și cu alte greutăți, cu morțe nesilnică sau năprasnică, eară după morțe cu munca de veci, cu focul cel nestins, cu viermii cei neadormiți.

8°. Datoriu este preotul după chemarea sa cea duhovnicescă, după cum au luat jugul cel duhovnicesc și evanghelicesc, întărindu-se cu faptele cele bune Bogoslovesci, cu credința, cu nădeșdea, cu dragostea să umble pre calea mântuirii, rugându-se lui Dumnezeu să-i dea putere și ajutoriu de sus, a pôte plini voia și porunca lui Dumnezeu cea ducătoare la împărăția ceriurilor.

Preacucernice Protopope! Acestea am arătat pe scurt datoriiile cele preoțești care părintesc vă sfătuim și arhipăstorește vă poruncim, ca singur mai nainte să silesci cu totă inima și cu tot sufletul a le împlini. După aceea să arăți și să înveți pre preoții din protopopiatul vostru, ca toate acestea să le știe, și știind, să le împlinescă, și nu numai acum, ci totdeauna, la totă întemplerăa voastră cu preoții să le aduceți aminte, poruncindu-le, ca după aceasta să îndrepte viața sa. Și după ce vor pricepe aceasta, fără zăbavă să aibă detorie asemenea să învețe pe parochienii sei, că acestea nu numai protopopul și preotul, ci și tot parochianul este datoriu a le împlini, și întru faptele cele bune a viețui.

Mai pre urmă Preacucernice Protopope, dând pilda bună și fiind lumină bună înaintea preoților și parochianilor, să priveghezi și să iai seama foarte bine, și să grijesci să veți învăța preoții pre parochianii sei de acăsta. De cumva n'ar purta viața după cum am arătat, să dai înaintea noastră pe unii ca aceia, ca să-i îndreptăm; asemenea să poruncesci preoților din protopopiatul vostru, ca totdeauna, și mai vârtos la zilele sărbătorilor și a duminicilor, să se silască să învețe pe parochianii sei și să le arete poruncile lui Dumnezeu și voia lui Dumnezeu.

Dară cunoscând, că vre-unul din parochieni nu viețuiesc după Dumnezeu și după cum v'am învățat, pre acela cu duhul blândețelor, fără mânie, cu liniște și cu pace să-l îndreptezi, arătând cât de greu este a cădea cineva în mâinile Dumnezeului celui viu și în urgia împărătescă, de care să ferescă Dumnezeu pre tot creștinul.

Și cât este de bine având cineva viață curată și îndreptată, după porunca lui Dumnezeu, a fi în mila lui Dumnezeu, că pre aceia Dumnezeu așa i iubesc, și i păzesc ca pre lumina ochiului; după cum grăesc sfta scriptură: că cei-ce iubesc pre Dumnezeu vor spori întru toate căile cele bune; și care iubesc adevărat pre Dumnezeu, acela și împlinesc ce poruncesc poruncile lui Dumnezeu.

Pentru acea Preacucernice Protopope să priveghezi ziua și noaptea, și cu tot sufletul să grijesci, ca cu învățătura acăsta și cu pilda voastră să faceți folos sufletesc, duhovnicesc și creștinesc între preoți și între mireni sau parochieni. Asemenea și poruncile cele împărătesci cele mai nainte de

acăsta date să se împlinescă precum și protocoalele să se ție. De care înțelegând că așa urmați, ca un părinte al vostru mare bucurie și îndestulare la inima mea voi avé, și pentru acea voi fi silitoriu a vă avé în dragoste părintescă și în milă archierescă, rugând pre milostivul Dumnezeu, ca în lumea acăsta să vă ferescă cu darul seu cel sfânt, și pre urmă să vă învrednicescă și la împărăția cea cerescă, care este gătită tuturor celor ce plinesc poruncile lui Dumnezeu. Și ca de mila cea împărătescă să nu fiți lipsiți nici odată urmând acestora și tot preotul să puie în protocolul seu învățătura acăsta, și des să o cetescă. Și precum ai primit și la toți preoții ai vestit, să ne înștiințezi. Așa făcând mila lui Dumnezeu să fie cu Preacucernicia ta pururea.

Al Preacucerniciei tale
Sibiu, 16 Iulie, 1784.

(Va urma.)

de tot binele voitoriu
Gheodeon Nichitici
episcop neunit al Ardealului.

Arta adevărată nu constă numai în a schimba sau a perfecționa natura; ci în a căuta printr'însa „lucrurile cari sunt bune, lucrurile cari sunt curate“, și iubindu-le, să pui, pentru a le exprima, totă puterea, totă ispită ce ar pune un pictor, pentru-ca să le înțeleagă și ceilalți. Iubirea frumsetei exprimată de un pictor, iată ce face măreția artei, cu condiție, ca acăsta iubire să nu sacrifice nici cea mai mică particulă de adevăr.

Din tractul Cohalmului.

— Bancă nouă românească. —

— 20 Octombrie n.

A sosit timpul, ca noi Românii din toate unghiurile patriei acesteia, vădând rezultatele bune, ce instituțiile de tot felul le dau zilnic, să nu mai stăm indiferenți, ci să lucrăm toți și din toate puterile în direcțiunea aceluia, ca cu timpul să ne putem și noi bucura și îndulci de roadele ce ni-le aduc.

În cercul Cohalmului, afară de școlile confesionale și de despărțământul „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român”, care acum de un an doi a început a da semne vădite de viață, ținându-se prelegeri populare și votându-se ajutoare pentru învățaceii de la meserii din raionul acesta, fie zis spre lauda celor-ace se interesează și își dau concursul lor în privința aceluia, — în timpul din urmă s'a sulevat și ideea înființării unei bănci românești, de care mare lipsă se simte pe aici, de ore-ce Românii din aceste părți în cele materiale au început binișor a se avânta și a se spori, și în multe cazuri au lipsă de credit, ear' acesta îl puteau afla până acumă sau numai la privați, plătind interese mari, sau numai la institute străine, cari cu interesele primite de la Români au realizat venituri frumoase, folosindu-le numai și numai în favorul și spre binele lor.

Sulevata ideea de zelosul și simpaticul preot Ioan Bercan din Merchiaș, s'au grupat în jurul ei bărbați cu tragere de inimă din inteligență și popor, și a zis: înainte!

Alergat'a sus numitul preot, dimpreună cu părintele Ioan Brotea din Mateiaș și cu dl Ioan Buzea, asesor opidan în Cohalm, pe unde numai a putut, necruțând jertfe materiale și oboale, și a luat informațiuni că ce și cum are să facă, ca ideea să devină realitate. Mulțămirea stăruințelor numiților domni și sprijinului omenilor de bine, ideea realitate s'a făcut. S'a constituit un comitet fundator, care a lansat liste, în și afară de cerc, pentru subscrierea celor 600 acțiuni de câte 100 corone. Mare încurajare s'a simțit între membrii fundatori când veteranul preot Iosif Lup din Stena a subscris singur și în urmă a și solvit odată toți banii pentru 100 acțiuni ce li-a luat.

Un lucru îmbucurător s'a întâmplat la subscrierea acțiunilor. S'au subscris adecă nu 600 ci 650 de acțiuni întrecând cu 5000 corone capitalul proiectat de 60 de mii, la care dubitam că se va ajunge. Se dovedește deci cu acesta însușirea și sprijinul poporului, când e vorba a se valoriza și ridica și el prin el, fiind cei mai mulți acționari economi, — pct zice două terțialități.

Subscrise acțiunile a urmat adunarea acționarilor, la care a participat un număr respectabil de Români vrednici. Se putea ceti de pe fața fie-cărui satisfacția și bucuria asvoriță din inimă, vădându-se în număr așa de frumos întruniți pentru un lucru bun și de mare preț. Dar' mai mare era mângâierea și bucuria noastră, a fundatorilor și a inteligenței prezente, fiindu ne dată oasiunea a conveni și a ne consulta cu bărbați de ai poporului din care și noi facem parte, și în al cărui favor și pentru a cărui ridicare datori suntem a lucra din toate puterile și pe toate căile legale.

În adunarea aceluia se lăngă altele au fost votate statutele, s'a ales direcțiunea și comitetul de supraveghiere, s'a hotărât, ca rata a doua de 10% după acțiune să se solvască în 1 Noiembrie, a treia în 1 Decembrie n. a. c., ear' celelalte începând din 1 Febr. n. 1903, tot din 2 în 2 luni.

Aceluia spre orientarea acționarilor.

Mult a dat de lucru colectarea și administrarea banilor de la acționari, și domni, cari au avut liste și lucrul acesta obositor și împreunat cu responsabilitate, tot odată l'au prestat cu multă abnegațiune și bunăvoință mai ales de toți iubitul și plinul de încredere bărbat, domnul Ioan Buzea, asesor în Cohalm, care mai mult a obosit, pentru care faptă recunoștință și mulțămire i-se cuvine din partea tuturor.

Mulțămire și recunoștință datorim și On. Domn Ioan Văcășan, funcționar la „Albina” în Sibiu, care ca om de specialitate, spre cea mai mare bucurie a noastră s'a prezentat într noi și cu zel și stăruință a

pus în ordine toate, lucrând fără preget ziua și noaptea, ca afacerea să nu întâmpine obstacole. Sperăm, că în curând statutele au să fie aprobate și atunci „Economia”, institutul nostru de credit și păstrare, societate pe acțiuni în Cohalm, își va începe activitatea.

Membrii direcțiunii s'au constituit alegându-și directorul executiv pe părintele Ioan Bercan din Merchiaș, president Iosif Lup, veteranul preot din Stena, vice-president părintele Ioan Brotea din Mateiaș și casariu dl Ioan Buzea asesor în Cohalm, toți bărbați vrednici și dornici de progres.

Dee cerul, ca activitatea ce o va desfășura institutul acesta, concretizat conducerii domnilor numiți, binecuvântată să fie, ca din roadele ce le va da să se potă îndulci și poporul nostru la timpul său, ear' noi să putem cânta, plini de mulțămire „Ale tale dintr'u ale tale, ție aducând de toate și pentru toate”.

Unul dintre fundatori.

Expoziția industrială din Sibiu.

Instițuire.

I.

După cum s'a fost vestit în vorbirea ținută la deschiderea expoziției, comitetul Reuniunii noastre agricole a pregătit un „Album” care continuă a se înzestra cu diverse copii alese de pe cusăturile obiectelor espuse. În scopul de a întregi acest Album, se va înlocui după expoziție un atelier, în care mai multe cusături se vor ocupa, timp de 4—5 săptămâni, cu luarea de copii.

Chiar și de pe cusăturile unor peptare și cojocă se vor lua copii.

Din țesăturile mai alese (cătrinte, surturi, fețe de masă și de perină, culmi, ștergere, covore etc.), se va tocmi un al doilea Album. Copiile de pe țesături se vor face tot în atelierul amintit, cu ajutorul a 2—3 răsboie. Lucrul va ține de asemenea 4—5 săptămâni.

În acest timp se vor pregăti, în mărime naturală și resp. redusă clișeurile trebuitoare pentru Albumul de tipărit. Aceste clișuri trebuie să conglăuiască și în ce privește colorile întocmai cu originalul.

Luarea copiilor de pe țesături și pregătirea atât de anevoioasă a clișurilor prin 2—3 artiști reclamă timp de 6—8 săptămâni cel puțin.

Drept aceea, P. T. esponenți, pe cari îi privește, sunt rugați să rămână în așteptare până după luarea copiilor și resp. pregătirea clișurilor.

Obiectele reținute pe timp de 4—5 resp. 6—8 săptămâni se vor păstra cu toată îngrijirea și apoi se vor estrada proprietarilor cu mulțămire.

Alegerea obiectelor ce se vor reține, se va isprăvi abia luni la 27 Oct. n.

În curând se va publica în ziarele noastre o listă despre obiectele reținute dimpreună cu Nrul curent, numele exponenților și comuna unde aparțin, așa că fie-care esponent va fi în măsură să controleze, dacă și care obiect a fost reținut. De altcum obiectele reținute se vor prezenta aveau cu ocazia estradării celorlalte obiecte.

II.

În scopul de a preîntîmpina încredințările cum și pentru a stringe și rânduind obiectele în regulă și neconturbați, comitetul dirigent al expoziției a luat privitor la înăpoiarea obiectelor espuse următoarele dispoziții:

a) Luni în 27 Oct. n. între orele 9—12 a. m. și orele 2—4 d. a., se vor estrada exclusiv obiectele espuse de meseriași domiciliati în Sibiu, nu și alte obiecte;

b) Marți în 28 Oct. n. se vor estrada, între orele amintite, numai obiectele meseriașilor afară de Sibiu;

c) Obiectele de industria de casă se vor estrada în zilele din 29, 30 și 31 Oct. precum și în 1 Noiembrie n., în orele dela 9—12 a. m. cum și de la orele 2—4 p. m., nu și alte-dăți.

Obiectele cari nu s'ar fi luat în primire prin esponenți în cadrul terminelor înșirate, se vor retrimite prin comitetul dirigent cu posta sau eventual pe altă cale.

Sibiu în 24 Octombrie n. 1902.

Pentru comitetul dirigent:

D. Comșa
pres. Reun. agric.

Vic. Tordășianu
pres. Reun. sod.

T. Popovici
secretar general.

NOUTĂȚI

Deputați congresuali. Eri înainte de amiazi colegiul electoral Sibiu-Săliște, întrunit în Sibiu, a ales deputat congresual pe Preacuvioșia Sa arhimandritul-vicariu arhiepiscopesc Dr. Ilarion Pușcariu. Ear' colegiul electoral Turda-Cluj, întrunit în Cluj, a ales deputat congresual pe Cuvioșia Sa protosincelul Dr. Eusebiu Roșca, directorul seminariului nostru teologic-pedagogic. Ambii au fost aleși cu unanimitatea voturilor.

Reuniunea română de muzică din Sibiu își va ține adunarea generală Mercuri (29 Octombrie st. n.) la 6 ore seara, în sala de la „Musikverein”. Obiectele de pertractat: raportul general, censurarea socotelilor, bugetul pe anul 1902—1903, propuneri eventuale, alegerea comitetului, alegerea comisiei pentru autenticarea procesului verbal al adunării. (Propuneri independente, ori interpelări, trebuie anunțate în scris presidentului, cu 48 ore înainte de adunarea generală).

Alegere de preot. În 13 Oct. nou a. c. ținându-se alegerea de paroh în comuna Boșorod, tractul Hațegului, dintr patru candidați Nicolau Popa din Hărțegani a întrunit 154 voturi, și astfel a fost declarat ales. Voturi s'au dat 168.

Ca să se știe. Cu ocaziunea serbării centenarului nașterii lui Kossuth Lajos, deasupra porții cimiteriului comun din Budapesta fălăia un grandios standard roșu-galben-vînt: colorile oficiale ale orașului Budapesta. Cum însă acest tricolor e și al nostru, al Românilor, — e minune că nu s'a aflat vr'unul de cel cu patentă de patriotism, care să sbiere după procuror. Ori apoi, dacă Budapesta nu comite „tradare de patrie” prin arborarea tricolorului roșu-galben-vînt, de ce atunci sunt luați la goșă Românii pentru întrebuintarea aceluiași tricolor?

Congregația comitatului Brașov e convocată pe 29 Octombrie st. n. în sala mare a primăriei orașului Brașov.

Societatea de lectură „Ioan Popasu”, a teologilor și pedagogilor din Caransebeș, s'a constituit în următorul mod: President al societății: Dr. George Dragomir, profesor de teologie; vice-president: Fortunat Murășan, teol. c. III; notar I și secr.: Ioan Ovesea, teol. c. III; notar II: Miron Popovici, ped. c. IV; bibliotecar I: Ioan Andreescu, teol. c. II; bibliotecar II: Tudor Săvescu, ped. c. III; casar: Aron Moise, teol. c. II; controlor: Ioan Marila, ped. c. IV; în comitet: Ioan Ovesea, Pavel Popescu, teol. c. III, Liviu Biro, Valeriu Blajovan, teol. c. II, Mareu Boldovină, Romul Ancușă, teol. c. I, George Părvu, ped. c. IV, Pavel Bogoevici, ped. c. III, Nistor Suru, ped. c. II, Dimitrie Balint, ped. c. I.

Restrîngerea cărcimăritului. Guvernul austriac va prezenta dietei un proiect de lege prin care se decretetă că numărul cărcimelor în comune nu pôte fi mai mare de cât una la cinci sute locuitori. Legea va avea putere retroactivă, așa că după intrarea ei în vîgore, cărcimele existente în vre-o comună în număr mai mare de cum concede legea, vor fi cassate.

O constatare. În numărul dto 22 Octobrie „Független Magyarorszag” se certyă cu „Kronstädter Zeitung” pentru comentariul pe care ziarul brașovean l'a făcut știrea despre procesul de înaltă tradare, intentat lui „Független Magyarorszag” pentru articolul „A koronatanács” (Consiliul de corună). Într altele aruncă lui „K. Z.” și următoarele:

„Să nu cugete însă fôia oficială a Koródi Lutzestilor, că dacă am căpătat proces de presă și noi și ei, vom fi egal tractați”, înaintea legii, firește. (De ne gondolja a Koródi Lutzék hivatalos lapja, hogy a miért sajtolport kaptunk mi is és ők is, azért mindjárt egyforma elbánásban részesitenek bennünket”). „Hohó! Noi suntem chemati înaintea curții cu jurați în apărarea cauzei naționale magiare, Kronstädter Zeitung însă va da socotă de agităriile sale contra magiarimei. Ear' aceluia e mare deosebire, onorabili Sașiverzi. Deci prea curând vă bucurați!”

Fixăm constatarea, că „Független Magyarorszag” știe, ori cel puțin se laudă a ști, că în afacerea procesului său lui i-se măsură dreptatea cu altă măsură.

Cusătorésă fără mâni. În Brașov este espusă vederii publicului fata Paraschiva Lupu din Noorich, care fiind fără mâni, cöse, scrie și brodează cu picioarele. Intrarea în odaia unde lucră ea, costă 20 fleri.

Cărțile de religie — cărți imorale! Directorul școlii de stat din Abrud s'apțin mîna trecută a confiscat de la elevii români ai școlii cărțile de religie, scrise în limba română, de cari se folosiau în orele de religie. „Független Magyarorszag” din Budapesta luând act despre aceluia ispravă patriotică a directorului, spune într altele că directorul „a ținut cercetare severă și într altele a aflat la elevii români operele mai multor poeți români (băiat cu „opere” de ale poezilor!) și cărți românești de religie. Directorul a ordonat confiscarea acestor cărți de cuprins imoral și contrare principiilor instructiunii și educațiunii. — Care va să zică: în ochii șovinistilor cărțile noastre de religie sunt imorale!! De altcum isprava voinicosului director e recurată deja la ministrul de culte.

Premiile expoziției. Pentru premiarea lucrurilor espuse la expoziția română de la „Gesellschaftshaus” comitetul aranjat a destinat 117 premii pentru secția industriei de casă și 29 pentru secția industriei profesionale, toate la oaltă în sumă de 1200 corone. A nume, în secția industriei de casă: 1 premiu de 50 corone, 2 de câte 30 corone, 4 de câte 20 corone, 10 de câte 10 corone, 20 de câte 5 corone, 50 de câte 3 corone și 30 de câte 2 corone (total 600 cor.), ear' în secția industriei profesionale: 1 premiu de 50 corone, 3 de câte 30 corone, 8 de câte 25 corone, 5 de câte 20 corone, 4 de câte 15 corone, 3 de câte 12 corone și 6 de câte 10 corone (total 600 cor.). Afară de acestea fie-care esponent va căpeta diplomă de recunoștință.

Victima turbului. Înainte cu nouă săptămâni economul Anton Spanneberger din Carlovitz fusese mușcat de un căne turbat. Nenorocitul nu a dat atențiune casului, de-și rana de la picior (unde fusese mușcat) i-se măriă mereu. Săptămăna trecută însă, ne mai putend suporta durerile, a mers să ceră stat medical la clinica din Budapesta. Era însă prea târziu. Profesorul Högyes, director al institutului antirabice, n'a mai putut de căt să constate simptomele turbării. L'a așezat într'o odaie separată a spitalului, unde întră chinuri oribile nenorocitul om a murit luni.

Virilisti evrei. Orașul Szombathely are 65 virilisti, întră cari 15 sunt evrei, adecă 23.1%, pe când în raport cu populațiunea locuitorii evrei sunt numai 13%. Întră cei 160 virilisti ai comitatului Bereg 70 sunt evrei, adecă 43.75%, pe când locuitorii evrei ai comitatului fac numai 13.1%. Întră cei 300 virilisti ai comitatului Zala 95 sunt evrei, adecă 31.7%, pe când în raport cu populațiunea comitatului evreii sunt numai 3.12%. (Din „Alkotmány”).

Intertenția văduvei. Judecătoria supremă administrativă în una din ședințele sale mai recente a adus un deciu de însemnătate principală privitor la dreptul de intertenție a văduvei. A nume, că văduva care la mörtea soțului trăia în despărțanie de el, nu este îndreptățită la intertenție, de cum-va nu pôte dovedi că nu din a ei vină a trăit despărțită de bărbat. În motivarea acestui deciu judecătoria avisază la principiul de drept, general, că soțul nu pôte fi obligat să deie intertenție soției, dacă aceea l'a părăsit și trăește despărțită de el fără să fi avut motiv legal la părăsirea lui.

Ambiția Șvabului. Într'un orașel din Banat săptămăna trecută un avocat se certa cu clientul său asupra pensariului de spese. Clientul era șvab și ținea mörții la suma ce el credea că se cuvine să solviască apărătorului, în timp ce avocatul se trudia să'l convingă că are să solviască mai mult. În sfârșit avocatul perđuându-și paciința a zis șvabului că e măgariu. — Măgariu ești dta!”, a replicat șvabul. — „Eu!?... Asta și haia de șvab... și tórna-i la epotele care de care mai minunate, ca mișel, hoț, tâlhariu și câte toate. Șvabul asculta în liniște, ear' la fine a replicat avocatului: „Gut, gut! Aba a fiskál bin i do net! (Bine, bine, dar' fiscal tot nu sunt!).

Știri mörunte. Camera advocațională din Mureș-Oșorheiu a susceput în lista advocaților din raionul ei pe avocatul Dr. Alexie Davidă, care și-a deschis cancelarie în Năsăud. — La postul de notariu comunal în Sadu e publicat concurs cu termen până la 20 Octobrie. Reflectanții sunt avisați la concursul de pe pagina ultimă a ziarului. — Reuniunea femeilor române din Abrud și jur va ține adunare generală Duminecă (2 Noiembrie n.) în Abrud. — În Nyék-Pettend (comitatul Albeii-regale) dintră cei 150—170 copii obligati a frecuenta școla preste 90% nu primesc nici o instructiune, pentru-că în Nyék-Pettend nu este școlă, ci numai în Káposztás-Nyék, la distanță de circa trei chilometri. Pe acolo se facă Wlassics școle de stat, nu în Săliște, Poplaca și alte comune de ale noastre, cari în privința școlii sunt preste totă critica.

Nr. 10585 Plen.

[194] 1—3

CONCURS

În scopul conferirii stipendiilor și ajutoarelor ce se votează pe anul 1903 din **fundațiunea „Andronic”**

I. pentru învățacei de ori-ce meserie,

II. pentru sodali deveniți de atari în decursul anului 1902,

III. pentru sodali cari au lucrat fără întrerupere 6 ani meseria lor și au dat dovezi despre dexteritatea lor pentru de a pute deveni maeștri, prin aceasta se escrie concurs pe lângă următoarele condițiuni.

Toți petenții la ajutoare și stipendii au să producă în general:

1. Carte de botez.
2. Atestat de la comună despre averea proprie ori a părinților.

3. Atestat familiar de la parochul locului despre familia părinților concurantului, ori, fiind el căsătorit, despre familia sa având a se indica în acest atestat, câți prunci minoreni sunt în familie, câți cercetază școala și câți mai sunt la meserii.

Concurenți pot fi numai *români ortodocși născuți în archidieceasa Transilvaniei*.

În special mai au să dovedescă:

I. Învățăceii.

- că au împlinit anul al 12-lea al etății;
- că au cercetat școala poporală ori altă școală superioară;
- că au încheiat contract cu maeștrul și că contractul este înregistrat la autoritatea industrială (pretură și magistrat);
- Adeverințe de la maeștru despre sporiul ce l arată în meserie, despre diligență și purtarea morală.

Contractul trebuie aclus la cerere în original sau în copie autenticată.

II. Sodalii.

- că au terminat anii de învățacel în anul 1902, ceea-ce vor dovedi prin atestatul autorității industriale (art. de lege XVII din 1884 §. 67).
- că au purtare bună și fac spor multămitor, ceea-ce vor dovedi ori cu cartea de lucru ori cu adeverință de la maeștru;
- cei-ce vor dovedi că sunt membri ai unei reuniuni de meseriași și că cunosc mai multe limbi, vor avea preferință.

III. Sodalii, cari sunt în condițiuni de a deveni maeștri.

- să aibă certificatul de maeștru;
- să fi lucrat cel puțin 6 ani fără întrerupere ca calfă, ceea-ce vor dovedi cu cartea de lucru, eventual cu adeverințe de la maeștri, la cari au lucrat;
- În cerere să se arete anume locul unde voiesc să se așeze ca maeștri, ce felu de mijloce mai au pentru de a începe meseria pe socotela lor;
- Să dovedescă cu atestat de la oficiul parochial că cercetază biserica noastră și e creștin bun și moral.

De la toți concurenții se recere ca cererile să fie scrise și subscrise cu mâna lor proprie, adresate Consistoriului archidiececan greco-oriental din Sibiu, să le înainteze până la 31 Decembre 1902 stilul vechiu.

Acei concurenți cu ore-cari studii gimnasiale, cari se vor aplica ca învățacei la sculptura în lemn, bărdășit și la zidărit sau vor fi aplicați deja ca învățacei ori sodali la aceste meserii, și cei din urmă vor să se perfecționeze în meseria lor, ori în ateliere mai mari, în cari să potă câștiga praxa recerută, vor fi considerați cu ajutoare mai mărire.

Cererile neinstruite în regulă și cele înaintate după termin nu se vor considera.

Consistoriul archidiececan.

9834—1902 sz.

[193] 2—3

Pályázat.

Czood nagyközségben a jegyzői állás betöltendő és felhivatnak pályázni kívánok, hogy kellően felszerelt kérvényeiket folyó évi november hó 20-áig alólírotnál adják be.

Illetmények:

1. évi fizetés 1000 K.
2. természetben lakás és világítás.
3. napidíj átalány 100 K.
4. 8 öl tűzifa.
5. anyakönyvvezetői tiszteletdíj 200 K.

Nagyszében, 1902. évi október hó 20-án.

A járási főszolgabíró:

Fabritius.

[192] 2—2

Arlejtési hirdetmény.

A nagyszébeni magy. kir. állami elmeorvosintézet önkézelési élelmezéséhez szükséges **élelmi cikkek** közül: I. a marha és borjúhús, II. sertéshús, zsír és hentesárak, III. liszt- és dara-szükségletnek az 1903 évre, esetleg 1903—1905 évre, tehát egy, esetleg három évre való biztosítása céljából 1902 évi november hó 6-án, délelőtt 11 órakor, az elmeorvosintézet gondnoki irodájában, a hol a szállítási részletes feltételek is megtudhatók. zárt írásbeli tárgyalás fog tartatni.

Az egy évi szükséglet körülbelül a következő:

I. csoport:

1. marhabús 28.000 kg.
2. borjúhús 9.000 „

II. csoport:

1. sertéshús 4.500 kg.
2. zsír 3.500 „
3. fehér és füstölt szalona 1.000 „

III. csoport:

1. liszt (0., I., III. és IV. sz.) 17.000 kg.
2. dara 2.000 „

Felhivatnak mindazok, kik ezen szállítást sokat elvállalni óhajják, hogy minden csoportra külön-külön teendő egy koronás bélyeggel és

az I. csoportra 1000 Kor. bántpénzzel
a II. „ 400 „ „
a III. „ 400 „ „

készpénzben, vagy elfogadhatónak minősített értékpapirokban — névértékük szerint számítva — ellátott, magyar nyelven írott és sajátkezűleg aláírott, jól lepecsételt ajánlatokat, a melyben a szállítandó és az intézet gondnoki irodájában részletesen megtudható, szükséglet szerinti cikkek árai egy, illetőleg három évi szállításra külön-külön ajánkozva betűkkel és számokkal kiírandók, illetve a lisztfélénél — alapul véve a „Hermannstädter Zeitung“-ban mindenkor közölt helyi piaci árakat — a százalékgedmény számokkal és betűkkel nagyoncsak egy vagy három évre külön-külön ajánlva kiírandó, a fent kitett időben és helyen nyújtsák be.

Megjegyeztetik, hogy az ajánlat senki által vissza nem vonható és a nem magyar nyelven írott vagy nem az arlejtési feltételek szerint szerkesztett ajánlatok azonnal visszatartatnak.

Megjegyeztetik ezeken kívül, hogy az ezen hirdetésben kitett szükséglet mennyiségek csak megközelítőleg határozottak meg, és hogy a szerződött szállító tartozik a kitett mennyiségeknél többet vagy kevesebbet is az elfogadott ajánlatában kitett árakon szállítani.

Végül megjegyeztetik, hogy az intézet fenntartja magának azon jogot, hogy az egy évre avagy három évre szóló ajánlatokat fogja elfogadni, valamint, hogy a szállítást azon vállalkozóknak engedje át, a kiket bármely okból megbízhatóbbnak tart.

Nagyszében, 1902 október hó 18-án.

A m. kir. állami elmeorvosintézet igazgatósa.

Alexandru Márki

Istoria universală pentru școle cile și superioare de fete pe baza planului de învățământ din 1887. — După edițiunea VI în românește de I. Popovici. — Aprobata de Inaltul Ministeriu r. u. de culte și instrucțiune publică sub Nr. 4566/1901. — Prețul legat 2 — cor. A se procura de la **Librăria archidiececană**.

Nr. 489/1902

[191] 3—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de **paroch** în parochia vacantă **Trémpeole** se escrie concurs cu termin de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în cōla B. pentru întregirea venitelor preoțesci de la stat.

Cei ce doresc a ocupa acest post își vor subșterne în terminul arătat petițiunile concursuale instruite conform normelor la subsemnatul oficiu protopresbiterial, având a se presenta înaintea alegătorilor în o Duminecă sau sârbătoare pentru a cânta, respective a celebra și cuvânta.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al Abrudului în conțelegere cu comitetul parochial. **Abrud**, 30 Septembre 1902.

Petru Popoviciu
protopresbiter.

Biblioteca „Bunul econom”

1. Nutrețurile ierbóse, cositurile (fênațele), prepararea fênelui și pășunile.
2. Economia porcilor, oilor și caprelor.
3. Sămênța plantelor agricole și sêmênțatul lor.
4. Ingrijirea plantelor în cursul vegetațiunii. — Recolta cerealelor.
5. Economia vitelor sau zootechnia generală.
6. Agrologia sau cunoșterea pământurilor și mijlocele de a le îmbunătăți.
7. Agricultura generală — Lucrarea pământului (Plugul, Grapa, Tăvălugul și alte instrumente de măruntit pământul).

Prețul unui esemplar 30 fil. — Se pôte procura de la

Librăria archidiececană.

A ășit de sub tipariu în **Tipografia archidiececană**:

APOSTOLUL

— cu litere latine —

cu binecuvântarea **I. P. S. Domn Ioan Metianu**, archiepiscop și metropolit și se află de vînzare la **Tipografia și Librăria archidiececană în Sibiu** cu prețurile: broșat **7 cor.**, legat în pânză neagră **9-50 cor.**, ediție de lux broșat **8 cor.**, legat după cum se comandă.

NOU! Pro 1903 NOU!

a apărut:

Calendarul archidiececan

neapărat de lipsă pentru ori-ce preot și învățătoriu.

Prețul unui exemplariu **40 fil.**, cu Șematism **80 fil.**, + porto postal **10 fil.**

Librăria archidiececană Sibiu.

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

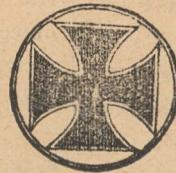
Patent nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta!

Nu e mijloc secret

vindecă și înviorază

Deosebită atențiune e a se aparat vindecă bóle

pe lângă garanție.

da împrejurarei, că acest vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sîngelui, anemie, amețeli, fiuturi de ureche, bătăie de inimă, sgărçiri de inimă, asma, auzul greu, sgărçiri de stomac, lipsa poștei de mâncare, rēcală la mîni și picior, reuma, podagră, ischias, udul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sîngelui și multor altor bóle cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — În cancelaria mea se află atestate incurse din tóte părțile lumii cari prețuesc cu multămire invențiunea mea și ori-cine pôte examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii. — Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că **aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta”** deore-ce „Ciasul-Volta” atît în Germania cît și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe cînd **aparatul meu e în genere cunoscut, apreciat și cercetat**. Deja ieftinătatea crucii mele electro-magnetice o recomandă în deosebi.

Prețul aparatului mare e cor. 6. —

folosibil la morhuri cari nu sunt mai vechi [128] 25—52 de 15 ani.

Prețul aparatului mic e cor. 4. —

folosibil la copii și femei de constituție fôrte slabă.

Espeditie din centru și locul de vînzare pentru țēră și străinătate e:

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V., strada Vadász 42/V. colțul strada Kálmán.